

Jobb munkáért vastagabb boríték

Az év első felében több mint hárommillió forinttal jutalmazták a legjobban dolgozókat a kifogástalan minőségért a Taurus Gumiipari Vállalat abroncsgyárának diagonál és acélradial üzemében, ahol lényegesen csökkentették a szépséghibás, és növelték az első osztályú, a minden piacon jól értékesíthető termékek arányát. A kereseteknek átlagosan 20, sokaknál azonban 30–40 százaléka származik a jó minőségért járó prémiumból.

A Szerszámgépipari Művek esztergomi marógépgyárában önellenző jogkört kaptak azok, akik tartósan kifogástalan munkát végeznek, s a jogkörről járó felelősség és jó eredmény havonta 170–250 forint bérpótlékkal is jár. Jutalmazásukhoz az anyagi alapot a nélkülözhető dolgozók átcsoportosításával, vagyis a munkaerő ésszerűbb felhasználásával teremtik meg.

Hazánk legnagyobb alumíniumkohójában, Inotán szigorú ellenőrzést vezettek be, s csak kifogástalan minőségű árut engednek ki a gyárkapun. Az öntődei be- rendezéseket korszerű mű-

szerekkel szerelték fel, amelyeket figyelmeztetnek a technológiai folyamat esetleges zavaraira. Ezenkívül a jó minőségre erőteljesen ösztönző bérezési rendszert is bevezettek. Az öntődei teljesítményének elszámolásakor a nem megfelelő minőségű áru a levonáskor kétszeresen számít, így ha nem vizsgáznak, veszélybe kerül az üzemvezetők személyes és a brigádok kollektív prémieuma. Ugyanakkor a kifogástalan minőséget külön jutalmazták. Termékeik mindenképp elismerést aratnak, a kifogásolt alumíniumöntvény aránya 3 ezrelék alá csökkent.

Az NSZK és Dánia után Ciprus, Pakisztán és több más ország cégei is rendeltek modulrendszerű Videoton televíziót. Konstrukciója korszerű, s biztató, hogy a minőség iránt most feleannyi kifogás sincs, mint a kezdeti időszakban. A jobb minőségben a begyakorlottságon kívül az is számottevően közrejátszik, hogy a brigádok mozgóbérének átlagosan a fele a minőségtől függ. (MTI)

Ülést tartott a járási KISZ-bizottság

Tegnap délután Szegeden, a városi és járási KISZ-bizottság székházában Mészáros Éva járási titkár elnökletével ülést tartott a KISZ szegedi járási bizottsága. A testület tagjai jelentést hallgattak meg a szegedi járás úttörőmozgalmának helyzetéről, a nevelőmunka fejlesztésének feladatairól. Ezt követően tárgyaltak a KISZ-bizottság és az úttörőelnökség, valamint a KISZ-szervezetek és az úttörőcsapatok együttműködéséről, az ifjúság tevékenységéről. Végül tájékoztató hangzott el a járási KISZ-bizottság első félévi költségvetéséről. Részt vett az ülésen Krasznai Mihály, a szegedi járási pártbizottság osztályvezetője és Sipos Lászlóné, a KISZ Csongrád megyei bizottságának munkatársa.

Az érintézkedések nyomában

Ár, költség, dotáció

Az árstabilitáshoz fontos politikai érdekeink fűződnek. Sokan az árstabilitáson mérik gazdasági helyzetünk szilárdságát, az életszínvonal alakulását. Az aktív árpolitika, az árarányok céltudatos módosítása viszont a műszaki fejlesztésnek, a választékbővítésnek, a termelési szerkezet korszerűsítésének hatásos eszköze. Segítségével rugalmasan, gyorsan feloldhatók a termelési folyamatban és a lakosság ellátásában keletkező feszültségek. A magasabb ár révén elérhető többletnyereség a termelésben és a forgalomban egyaránt nagy ösztönző erő. S a tervszerű, szabályozott ütemű árszínvonal-növekedést ellensúlyozó erőteljesebb béremelés, az árnövekedés ellenére is lehetővé teszi a béreknek a végzett munka szerinti fokozott differenciálását.

termékek növekvő felhasználási aránya is.

A fejlesztések gyakran szintén növelik a termelési költségeit. A háztartási lakások, a könnyűszerkezetes iskolák, üzletek drágábbak a hagyományosoknál. De a növekvő igények, az ismert munkaerőhiány miatt csak ilyen korszerűbb és költségesebb módon elégíthetők ki. Az egészséges, biztonságos, kulturált munkafeltételek létrehozása ugyancsak drágítja a termékeket. A környezetvédelmi költségek, az infrastrukturális beruházások végső soron a társadalmilag szükséges kiadásokat növelik, és ezek ha akarjuk, ha nem, nyomást gyakorolnak az árakra. A beruházások általában megdrágultak, mivel az árrobbanást követően a világpiacra nemcsak az energiahordozók, a nyersanyagok értékelődtek fel, hanem a nagyarányú fejlesztési programok nyomán a korszerű termelőberendezések is.

tejterméké 63,1 százalék, a kenyéré 42 százalék. Mégis az élelmiszerek árkiegészítése összességében a legnagyobb, több mint 15 milliárd forint. Továbbá az élelmiszerek fogyasztást szabályozó szerepe is nagyobb, mint például a városi tömegközlekedési díjaké. Elősegíthetik az ésszerűbb, takarékosabb fogyasztást. Egyebek közt külgazdasági érdek is a kenyér pazarlásának felszámolása, mivel a gabona fontos exportcikk. Az egy lakosra jutó hazai fogyasztás kalóriában (3200) világszínvonalon áll. Am összetétele korszerűsítésre szoruló: magas a lisztesárak, zsiradékok és alacsony a zöldségfélék, a tejtermékek fogyasztási aránya.

Akadnak, akik a hús és húskészítmények igen magas költségvetési ártámogatását szociális jellegűnek tartják. Valójában ez nem így van, mert az alacsony jövedelmű családok kevesebb húst, húskészítményt fogyasztanak, mint a magasabb jövedelműek, és így módon kevesebb költségvetési támogatásban részesülnek. (A bérből és fizetésből élő családok közül azok, melyeknél az egy főre jutó havi jövedelem legalább 2400 forint, több mint kétszer annyi költségvetési támogatást kapnak a húskészítmények révén, mint azok, amelyekben az egy főre jutó jövedelem 800 forint, vagy annál kevesebb.)

A dotáció kiadás az állami költségvetésből, az össz-társadalmi szükségletek kielégítésére szolgáló központi pénzeszközökből. Más szavakkal azt mondhatjuk, hogy az egyén fogyasztásának egy részét a közösség egésze fizeti. A társadalmi méltányosság meghatározott területeken (például oktatás, egészségügy) ezt indokolhatja. Ilyenkor a szükséglet olyan, hogy kielégítését nem tehetjük a személyes jövedelem nagyságától függővé.

Csak fokozatosan lehetséges

Ilyen helyzetben a vezetés elvileg két út között választhat. Belenyugodhat az igazságtalanságba, mondván: a lakosság mindegyike már hozzáadódott, s így könnyebben viseli el, mint a helyes és szükséges, ám kényelmetlenséggel járó változtatásokat. A másik megoldás: a társadalom megértésére és igazságérzetére építve megtervezni és nyíltan meghirdetni a változtatásokat, megakadályozva a bajok elhatalmasodását. Ez esetben — mint minden jövedelem újraelosztásnál — számolnia kell olyan társadalmi nyomással, amely a múltbeli előnyök megtartására irányul. Esetenként még azok ellenállását is kiválja, akik javát az intézkedés szolgálja. Ezért az ártámogatások csökkentése csak fokozatosan, kompromisszumok árán lehetséges.

A lakbérek, a személyszállítás, a városi tömegközlekedés és az egyéb kommunális szolgáltatások díjai a jövőben sem fedezik a teljes költségeket, nem is cél, hogy megszűnjön minden állami támogatás. De időről időre ezeknek a díjtételeknek is követniük kell a ráfordítási arányok változásait, mérsékelve az állami támogatásokat.

Kovács József
(Folytatjuk.)

„Kékköpenyes mérnökök”

Gépműhely Mórachalmon

Gyakori látvány; rozsdásodó roncsok övezik a termelőszövetkezeti majorokat. A roncsotép néha megközelíti a működőképes géppark nagyságát. Tény, hogy a megfelelő karbantartás hiánya jelentősen rövidíti a gépek élettartamát. A rendszeres karbantartáshoz sok pénz, jól szervezett munka szükséges. Sok múlik tehát a gazdaság pénzügyi helyzetén, és a vezetőség szemléletén.

A mórachalmi Homokkultúra Szakszövetkezetben hagyomány van a műszaki szemléletnek. A szakszövetkezet központi irodája mögött terjeszkedő épületrészport: szerelőcsarnok, kisebb-nagyobb műhelyek, raktár, épülő mosdó, öltöző.

— Rendkívül sokba kerül beszerezni a különböző járműveket, kombájnokat. A gépek drágák, a befektetés csak úgy térül meg, ha gazdaságosan és sokáig használjuk őket. Ehhez kell az állandó karbantartás, amelynek az anyagi és személyi feltételeit szintén nem könnyű megteremteni — mondja Dobó Szilveszter, a mórachalmi Homokkultúra Szakszövetkezet elnöke. — Itt a homokon a kvarc állandóan rongálja az alkatrészeket. Az üzemanyagfogyasztást nehéz gazdaságosan megoldani, sokat járnak parcelláról parcellára a gépek.

Mórachalmon tmk-rendszert vezettek be. A cél kézenfekvő: megakadályozni, hogy drága munkaeszközök tönkremenjenek, mielőtt megtérül az áruk. Ilyen rendszert kidolgozni és megvalósítani csak nagy tudású, megbízható szakemberekkel lehet. A Homokkultúra Szakszövetkezetben is rájuk, a „kékköpenyes mérnökökre” számít a gépműhely. Egy részük korábban a helyi géppálműhelyen szerezte szaktudását, a többiek az ő kezük alatt érték rutinos szerelővé. Balogh Lajos, a műszaki főágazat vezetője is régi géppálműhelyi szakember. Ő vezet végig a műhelyek során.

— Minden gépet törzskönyvezünk. Egy tasakban összegyűjtjük az adatokat, amelyek az adott gép teljesítményére, fogyasztására, mindenkor műszaki állományra vonatkoznak. Feljegyezzük a különböző javításokat is.

— Nem jelent ez fölösleges adminisztrációt?

— Némi plusz munkát jelent, de csak így érhető el, hogy mindig áttekinthető képpünk legyen a géppark állapotáról. Alkalmassá a törzskönyv a szerelők, gépkezelők ellenőrzésére is. Periódikusan, 400 liter üzemanyag után kötelező a gép ellenőrzése, karbantartása.

— Hogyan tudják betartatni, hogy például a traktorosok be is vigyék a gépjüket az előírt időben a műhelybe?

— Belső használatra üzemanyagjegyet vezetünk be. Kap a vezető 400 liternyi jegyet, ha ez elfogyott, kénytelen ellenőriztetni a gépet. Ilyenkor a teljesítményét is megnézzük.

— Folyik, monadjuk az ősi szántás. Elfogy a 400 liter üzemanyag, a traktorok abahagyják a sürgős munkát?

— Rugalmasan csináljuk. Sürgős munkák idején csak a javítás kerül sorra, de a munka befejezése után azonnal ellenőrizzük a használható gépeket is.

Végigmegyünk a légkondicionált műhelyeken, ahol személygépkocsit, teherautót javítanak. A korszerű diagnosztikai műszerek egyikénél, az elektromos próbapadnál állapodunk meg.

Pillanatok alatt megállapítható, hol a hiba, könnyebb és gyorsabb a javítás. A javított gépeket is ellenőrizzük, műszaki adataik mennyire felelnek meg a gyári követelményeknek — magyarázza Dobó József, a próbapad kezelője.

A másik műhelyt még rendezik, de a sarokban ott áll már az új szerzemény, az adagoló próbapad. Segítségével pontosan ellenőrizhető lesz az üzemanyagfogyasztás.

Pedáns rend a raktárban. Hárommillió forintot ér az itt felhalmozott alkatrész és fogyóeszközkészlet.

— Sok pénzünk van alkatrészekben. De ha nem raktározzunk, kiszolgáltatjuk magunkat az ellátás szépségeinek — mondja Dobó Szilveszter. — A szociális körülmények nem olyan jók mint az iparban, bár igyekszünk hasonló színvonalra fejleszteni őket.

— Nem nagy ez a műhely a szövetkezeti gépparkjához képest?

— A diagnosztikai berendezéseknek körülbelül 50 százalékos szabad kapacitá-

sa marad. A most alakult termelési körzetből is el tudnánk látni az értékesebb gépek műszeres vizsgálatát.

— Nem a mórachalmi az egyetlen jól felszerelt és irányított gépműhely a megyében — tájékoztat Hoffmann Gábor, a TESZÖV Ellenőrzési Iroda gépészmérnök-revizora. — Példáuk azért követésre méltó, mert a kedvezőtlen körülmények, a szakszövetkezeti forma, a rossz talaj ellenére teremtetek kiváló karbantartási feltételeket. Ellentmondásos a kisebb szövetkezetek helyzete. Nincs pénzük a karbantartás fejlesztésére, így idő előtt elhasználódnak a gépeik, ráfizetnek. — Minden körzetben olyan karbantartó és javító bázisra lenne szükség, amely biztosítaná az alkatrészellátást, elvégezné a műszeres vizsgálatokat és a komolyabb javításokat.

— Ha nem szüntették volna meg a géppálműhelyeket, most volna bázis.

— Így viszont előbb-utóbb meg kell teremteni. Valamilyen együttműködési formában, társulásban, mikrokörzetben. Véleményem szerint a legalkalmasabb gazdaságok, amelyek vállalják ezt a feladatot a kezdetekhez anyagi támogatást is kaphatnának. A rendszeres, pontos karbantartás szükségességét ma sem lehet vitatni; a mezőgazdasági technika fejlődése, az üzemanyag drágulása növeli is a jelentőségét. Aligha lehet megkerülni ezt a problémát. Azok járnak jól, akik — mint a mórachalmiak is — felismerik ezt, és cselekszenek.

T. I.

Számviteli akadémia

Az I. számviteli nyári akadémia kedden kezdődött meg Salgótarjánban. Résztvevői nagyvállalatok és mezőgazdasági termelőszövetkezetek vezetői számviteli szakemberei, gazdasági igazgatóhelyettesei és főkönyvelői az ország minden részéből. A több mint száz hallgató a hatnapos program során a számvitel, a gazdasági információs rendszer időszaki elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik az előadások és korreferátumok alapján, a

szekciósülések vitáiban, illetve a konzultációkon. Az akadémia első napján a Pénzügyminisztérium vezető munkatársainak két előadása hangzott el, majd szekciósülésekre került sor.

A tervek szerint az akadémian megtartott előadások és korreferátumok anyagát könyv alakban is megjelentetik, hogy a számviteli vezetők és dolgozók szélesebb körben is megismerkedhessenek az elhangzottakkal. (MTI)

Az árak tájékoztató, fogyasztást befolyásoló szerepét is figyelembe véve nem mindegy, hogy milyen terméket vagy szolgáltatást mennyire támogat a költségvetés. A legnagyobb arányú támogatásban a városi tömegközlekedést részesítik. Mondhatjuk, hogy az utas egyet fizet és négyet kap, hiszen a lakosság városi közlekedésre költött minden forintjához az állam további hárommal kénytelen hozzájárulni. Az ivóvíz és a csatornadíjak a tényleges költségeknek csupán az egyharmadát fedezik.

Az élelmiszerek támogatási aránya kisebb. A hús- és húskészítményeké például 19,5 százalék, a tej és